

Handläggare
Hillevi Andersson
Telefon: 08-50825168**Till**
Socialnämnden
2026-10-20

Remiss av Utökad tillsyn över barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskrav enligt socialtjänstlagen (Ds 2026:19)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2026/924

Förvaltningens förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av remissen

Kommunstyrelsen har remitterat Socialdepartementets promemoria Utökad tillsyn över barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskrav enligt socialtjänstlagen (Ds. 2026:19) till socialnämnden för yttrande.

Aktivitetskravet infördes den 1 juli 2026 och innebär att socialnämnden dels ska tillhandahålla aktiviteter och dels att enskilda som har fått försörjningsstöd under minst tre sammanhängande månader ska delta i anvisad aktivitet för att ha rätt till fortsatt försörjningsstöd. För att möjliggöra en utökad tillsyn av barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskravet har kommunerna tillförts medel. Kommunerna är dock inte skyldiga att erbjuda de berörda barnen tillsyn i större omfattning än barn till föräldrar som inte arbetar eller studerar och som inte omfattas av aktivitetskravet.

I promemorian föreslås ändringar i skollagen som innebär att barn vars förälder omfattas av aktivitetskravet enligt socialtjänstlagen ska erbjudas förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg i den omfattning som behövs för att föräldern fullt ut ska kunna delta i anvisade aktiviteter.

Beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens avdelning för strategi och utveckling. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp den 14 oktober 2026. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 15 oktober 2026.

Förvaltningens synpunkter

Sammanfattning av synpunkter

Socialförvaltningen *tillstyrker* de föreslagna lagändringarna som innebär att barn vars förälder omfattas av aktivitetskravet enligt socialtjänstlagen ska erbjudas förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg i den omfattning som behövs för att föräldern fullt ut ska kunna delta i anvisade aktiviteter.

Tillgång till barnomsorg är en viktig förutsättning för att föräldrar ska kunna delta i aktiviteter som leder mot arbete och egen försörjning. En likvärdig tillgång till barnomsorg är samtidigt en förutsättning för en enhetlig tillämpning av aktivitetskravet i hela landet. Förskolans och fritidshemmets verksamhet kan vara särskilt betydelsefullt för barn som lever under ekonomiskt eller socialt utsatta förhållanden. Förvaltningen vill framhålla vikten av att ett tydligt barnperspektiv fortsatt beaktas vid bedömningen av aktivitetskravets omfattning.

Förvaltningen anser att *förslaget behöver kompletteras* för att säkerställa att även barn till föräldrar som har heltidsinsatser på Arbetsförmedlingen får samma lagstadgade rätt till barnomsorg som föräldrar med aktivitetskrav.

Ställningstaganden

Förvaltningen *tillstyrker* de föreslagna lagändringarna i skollagen och ser positivt på att barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskravet ska erbjudas förskola och fritidshem i den omfattning som behövs för att föräldern ska kunna delta i de aktiviteter som följer av kravet. Förvaltningen delar bedömningen att utökad tillgång till barnomsorg är en grundläggande förutsättning för att reformen som rör aktivitetskravet ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

I Stockholms stad har barn till föräldrar som är arbetslösa redan rätt till heltidsomsorg. Förvaltningen bedömer dock att förslaget är angeläget ur ett nationellt likvärdighetsperspektiv. En mer enhetlig reglering av tillgången till förskola och fritidshem kan bidra till likvärdiga förutsättningar för barn och föräldrar, oavsett var i landet familjen är bosatt.

En utökad rätt till förskola och fritidshem för barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskravet kan bidra till att ge föräldrar bättre förutsättningar att delta i aktiviteter som leder mot arbete och egen försörjning. Förslaget kan samtidigt ha positiva effekter för barn genom en utökad tillgång till förskolans och fritidshemmets verksamhet, som kan bidra till barns utveckling, lärande och sociala relationer. Detta kan ha en särskild kompensatorisk betydelse för barn som lever under ekonomiskt eller socialt utsatta förhållanden.

För föräldrar som uppbär ekonomiskt bistånd är tillgången till barnomsorg en viktig förutsättning för att kunna delta i aktiviteter som ökar möjligheten till självförsörjning. Barn i familjer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd riskerar att växa upp under ekonomisk otrygghet och utsatthet, vilket kan få negativa konsekvenser för bland annat skolresultat, hälsa och trygghet. Att ge föräldrar bättre förutsättningar att delta i aktiviteter som syftar till etablering på arbetsmarknaden och självförsörjning kan på sikt bidra till ökad ekonomisk stabilitet för familjen och därigenom minska risken för negativa konsekvenser för barn.

Förvaltningen vill samtidigt framhålla vikten av att barnperspektivet fortsatt beaktas vid socialtjänstens bedömning av aktivitetskravets omfattning. Av förarbetena till lagförändringarna som rör aktivitetskravet följer att vid bedömning av ett aktivitetskrav ska socialtjänsten ta hänsyn till de skyldigheter som en vårdnadshavare har i förhållande till sitt barn, bland annat att tillgodose barnets behov av omvårdnad och tillsyn utifrån barnets ålder, utveckling och individuella behov. Förvaltningen vill uppmärksamma vikten av att de föreslagna ändringarna i skollagen inte leder till att vårdnadshavarens ansvar att tillgodose barnets behov får en underordnad betydelse vid bedömningen av aktivitetskravets omfattning. Barnets individuella förutsättningar och behov behöver således även fortsättningsvis beaktas i socialtjänstens bedömning av omfattning av ett aktivitetskrav.

Behov av komplettering gällande insatser via Arbetsförmedlingen

Förvaltningen vill uppmärksamma att personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska program på heltid genom Arbetsförmedlingen inte omfattas av aktivitetskravet och därmed inte heller av den föreslagna utökade rätten till förskola och fritidshem. Barn till arbetslösa har i dag lagstadgad rätt till 15 timmar förskola per vecka, medan det saknas en motsvarande skyldighet att erbjuda fritidshem. Av promemorian framgår att kommunerna även fortsättningsvis förväntas kunna erbjuda barnomsorg utifrån barnets egna behov eller familjens situation i övrigt.

Förvaltningen bedömer dock att detta innebär en risk för skillnader i tillgången till barnomsorg för personer som uppbär ekonomiskt bistånd beroende på vilken aktör som ansvarar för den arbetsmarknadsinriktade insatsen. För en förälder som är anvisad till en kommunal aktivitet kan den föreslagna regleringen medföra en lagstadgad rätt till barnomsorg, medan motsvarande rätt inte gäller för en förälder som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program genom Arbetsförmedlingen.

Förvaltningen anser att det är angeläget att tillgången till barnomsorg inte varierar utifrån om den arbetsmarknadsinriktade aktiviteten tillhandahålls av kommunen eller av Arbetsförmedlingen. Ur ett likvärdighetsperspektiv är det förvaltningens bedömning att barn till föräldrar som deltar i arbetsmarknadspolitiska program genom Arbetsförmedlingen ges motsvarande lagstadgade rätt till förskola och fritidshem som barn till föräldrar som omfattas av aktivitetskravet. Förvaltningen anser således att *lagförslaget kompletteras* så att även föräldrar med insatser via Arbetsförmedlingen får samma lagstadgade rätt till barnomsorg som föräldrar med kommunala aktivitetskrav.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Remiss av Utökad tillsyn över barn vars föräldrar omfattas av aktivitetskrav enligt socialtjänstlagen (Ds 2026:19)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2026-10-09
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2026-10-09